

Ostrava, 15. 9. 2013

Prosperující výrobní program mohou nastartovat i zdánlivé maličkosti

Využití potenciálu inovačního myšlení žen a motivování inovací nejrůznějšími sociálními skupinami, mezinárodní spolupráce či zrychlení a zkvalitnění cesty od teoretických akademických úvah k realizaci v praxi, to vše jsou možnosti, které by mohly pomoci vzkřísit skomírající ekonomiku. „Prosperující výrobní program mohou nastartovat i zdánlivé maličkosti, pokud je na ně brán zřetel a je na ně nahlíženo ze správného úhlu pohledu,“ zdůrazňuje **Pavla Břusková, prezidentka Národní klastrové asociace**, a dodává, že gender a diverzita, internacionalizace a transfer znalostí a technologií jsou témata, jimiž se zabývá strategický projekt CluStrat. Cílem tohoto projektu spolufinancovaného z Operačního programu Nadnárodní spolupráce Střední Evropa je posílení inovací prostřednictvím nových klastrových koncepcí na podporu již zmíněných průřezových témat a také vynořujících se oborů souvisejících s novými společenskými výzvami, k nimž patří aktivní stárnutí, zelená ekonomika a udržitelná mobilita.

„Pokud jde o **gender**, tedy využití potenciálu inovačního myšlení žen, názorným příkladem je švédská firma zabývající se výrobou jachet. Ta zaznamenala obrovský tržní úspěch poté, co po průzkumu provedeném mezi kapitánkami zapracovala jejich požadavky a náměty na inovace do svého nového modelu,“ vysvětluje prezidentka NCA. „V průřezovém tématu gender totiž nejde o to, aby byl ve firmách prosazován vyšší počet žen, ale o to, aby byly vnímány kreativní a inovační schopnosti žen a bylo jim umožněno více se zapojit do chodu firem. Týká se to mimo jiné i žen na mateřské dovolené, jejichž potenciál zaměstnavatelé dodnes nedokážou plně využít. Proto se snažíme prostřednictvím klastrů upozornit firmy na možnosti otevření nových trhů, zaměří-li se na potřeby žen. K tomu si připočteme ještě minimálně 50 procent domácností, kde o nákupu konkrétního spotřebního zboží a zařízení rozhoduje žena.“

S tématem genderu úzce souvisí **diverzita**, tedy motivování inovací nejrůznějšími sociálními skupinami. „Diverzitu lze nalézt například v oblasti zaměstnávání cizinců, kteří mohou do chodu firem a vývoje produktů či služeb vnést jiný pohled na věc. Dalším příkladem je vytvoření služby pro konkrétní minoritní klienty. V praxi se to osvědčilo například sdružení KLACR - Moravskoslezskému klastru cestovního ruchu, který přišel s inovačním projektem Cestovní ruch bez bariér. Ten do našeho kraje může přivést seniory nebo hendikepované

turisty, jejichž potřebám a fyzickým možnostem jsou jednotlivé turistické cíle přizpůsobeny. V rámci cestovního ruchu jde o velmi inovativní službu, která má zcela jistě budoucnost,“ pokračuje Pavla Břusková a otevírá další průřezové téma. Tím je **internacionalizace**. „Přestože je stále mnoho možností, které zůstávají nevyužity, příkladů mezinárodní spolupráce je poměrně dost. Například společnost AGRO-EKO se přihlásila do programu Gesher, který umožňuje spolupráci českých a izraelských výzkumně orientovaných firem. Řadu internacionalizačních aktivit rozvíjí Moravskoslezský automobilový klastr, který obsadil první příčku v nedávném hodnocení životaschopnosti klastrů v ČR. Mezinárodní spolupráci na nejvyšší úrovni realizuje Národní strojírenský klastr, zatímco KLACR opakovaně spolupracuje se slovenskými a polskými klastry na přeshraničních projektech. Podstatné je, aby manažeři klastrů aktivně vyhledávali příležitosti pro internacionalizaci jak klastrové organizace, tak jejich členů až po rozvoj nových exportních destinací a investiční expanzi do nových teritorií.“

Ke všem zmíněným tématům uspořádala Národní klastrová asociace workshopy, na které byli pozváni zástupci veřejného sektoru, univerzit, klastrů i jejich členských firem. Na VŠB-TUO proběhl v Centru podpory inovací workshop zaměřený na **transfer znalostí a technologií**. „V této oblasti máme velké rezervy,“ konstatuje prezidentka NCA s tím, že jde o poměrně složitý proces. „Právě klastry by měly být platformou, jež zprostředkuje přechod od teoreticky rozvíjených myšlenek na univerzitní půdě do praxe, tedy do výroby. Achillovou patou je vznik tzv. spin-off podniků, tedy firem založených pro komercializaci univerzitního výzkumu. Příklad transferu technologie v podmínkách klastru představil Klastr přesného strojírenství Vysočina. Ten uvedl v život strojní technologii na výrobu nové střešní krytiny, přičemž je spoluvlastníkem patentové licence a má na starosti její marketing a prodej. Dalším příkladem může být Bezpečnostně technologický klastr, jenž ve spolupráci se společností VVUÚ zprovoznil unikátní mobilní laboratoř zaměřenou na měření emisí. „Co chybí, je financování předvýrobních fází. Pokud podnikatelé zůstanou se svými inovačními nápady sami, je pravděpodobné, že jejich myšlenky nebudou realizovány. Možná bychom se mohli nechat inspirovat příklady ze světa, kde se dejme tomu v britském regionu North East osvědčil fond na odzkoušení konceptu a finanční podpora rozjezdu výroby z regionálního fondu slučujícího veřejné zdroje ze strukturálních fondů a soukromý kapitál. Jde o regionální podporu firem s potenciálem rychlého růstu, která je součástí regionální rozvojové politiky. To je něco, co nám chybí a co by v konečném důsledku vedlo k rozvoji nových oborů, tvorbě pracovních míst a rostoucí prosperitě regionu. A právě tyto náměty chceme zapracovat do strategických doporučení pro Moravskoslezský kraj v rámci projektu CluStrat.“